

L'ampliació de Baqueira és l'opció més 'fàcil' de desenvolupament de les Valls d'Àneu. El projecte de l'empresa turística preveu augmentar l'àrea practicable fins al milió d'esquiadors/dia.

Quin futur tenen les Valls d'Àneu?

Pendants de la Generalitat de Catalunya, que ha de decidir si dóna llum verda a l'ampliació de Baqueira Beret, els responsables de l'estació, l'Ajuntament de l'Alt Àneu i els ecologistes discrepen sobre les claus del desenvolupament econòmic d'aquella zona.

Els canvis econòmics que han sofert les comarques de muntanya aquests últims anys han fet que l'esquí i totes les activitats relacionades amb l'oci s'hagin convertit en l'eix de les noves formes de vida de la gent que hi viu; que la ramaderia i l'agricultura hagin deixat pas a activitats relacionades amb el turisme i l'oci. La construcció desmesurada i la falta de sensibilitat ambiental han fet que hagi nascut un moviment

ecologista que reclama més racionalitat i que proposa, com a solució, l'establiment de petites indústries de productes naturals o la creació d'allotjaments als pobles, més que no la proliferació de noves residències i de pistes d'esquí.

A tot el Pirineu, la majoria de la gent que hi viu rebutja les propostes de convertir la muntanya en un espai natural o verge, i demana que es consideri un espai socioeconòmic, sense fantasies bucòliques.

Els habitants de muntanya diuen que la recessió demogràfica per falta de recursos econòmics fa que els poblets pirinencs s'abandonin.

A aquestes dues visions contraposades, la dels ecologistes i la dels habitants i de les autoritats locals, cal sumar-hi els interessos d'empreses privades que com Baqueira Beret volen fer negoci. Aquestes tres parts s'enfronten des de fa mesos sobre la conveniència d'ampliar, o no, l'estació de Va-

quèira-Beret al Pallars Sobirà, per la vall d'Àrreu.

La vall d'Àrreu és al nord-est del massís de Beret i forma part de les anomenades Valls d'Aneu, al límit nord del Pallars Sobirà en contacte amb la Vall d'Aran. La zona d'Àrreu és una vall verge, declarada d'interès natural el 1992 per la Generalitat de Catalunya.

Baqueira Beret fa prop de vint anys que treballa en una proposta per a ampliar les pistes de la Vall d'Aran cap a la comarca del Pallars Sobirà. La construcció de noves pistes en una zona d'alt interès ecològic (més del 98% del municipi de l'Alt Aneu on es construiria l'estació fou declarat per la Generalitat, Pla d'Espais d'Interès Natural, PEIN) fa que la disparitat de criteris entre ecologistes, empresa i Ajuntament de l'Alt Aneu hagi portat gairebé a una ruptura de relacions entre les parts.

Dues propostes com a solució. Les parts del conflicte sobre l'ampliació de Vaquèira-Beret ofereixen propostes dispars a l'hora de tirar endavant el projecte. Els ecologistes propugnen un enllaç de l'estació d'esquí aranesa a través del Pallars Sobirà sense zones esquiables.

La iniciativa ecologista, dirigida per la Lliga de Defensa del Patrimoni Natural (DEPANA), defensa la construcció d'un remuntador de tres a quatre quilòmetres que aniria de Verges d'Ares, al peu de la carretera de la Bonaigua, fins a dalt del Port. Al peu del remuntador hi hauria un aparcament de 4.000 m². La proposta, formulada per la Plataforma de Pel Desenvolupament Sostenible del massís de Beret, que integren l'Assemblea d'Entitats Ecologistes de Catalunya, DEPANA, WWF Adena, IPCENA i la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya, no preveu cap pista esquiable al Pallars Sobirà.

Així, la proposta ecologista, segons Antoni Carulla, vice-president de DEPANA, serviria per obrir un nou accés a Vaquèira amb un mínim impacte ambiental a l'Alt Aneu. Carulla deixa clar que no accepten l'ampliació al Pallars de l'estació de Vaquèira-Beret per-

què la consideren una gran explotació urbanística. Els ecologistes es mostren disposats a renegociar amb l'estació l'ampliació, però alerten que impediran amb tots els mitjans el projecte actual.

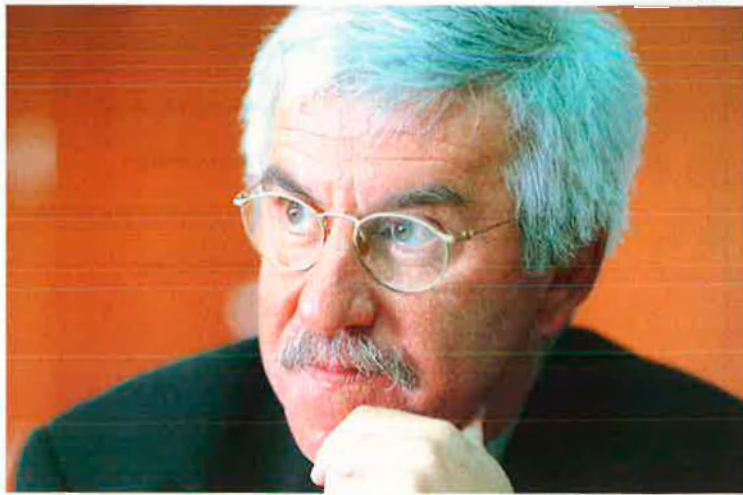
D'una altra banda, la proposta de Baqueira Beret, pactada amb l'Ajuntament de l'Alt Aneu, preveu l'ampliació amb zones esquiables, remuntadors i edificis de serveis, cap a la vall d'Àrreu, situada a la dreta de la carretera del Port de la Bonaigua.

El projecte de l'estació inclou la construcció de 12 remuntadors —un dels quals faria d'enllaç entre la població de Sorpe i la primera àrea esquiable—, quatre restaurants, 17

pistes d'esquí que ocuparien uns 30.000 metres de superfície, i aparcaments situats a la població de Sorpe, Pletius i dos a peu de la carretera de la Bonaigua. La proposta de Baqueira Beret és, segons el director general de l'estació, Aureli Bisbe, "un projecte maximalista". "L'administració ens va demanar que féssim una proposta amb tot el que podíem fer en aquesta zona, però moltes de les instal·lacions no es faran mai perquè són inviables".

El responsable de Baqueira Beret, que afegeix que el projecte s'ha fet tenint en compte la legislació vigent, negociant i adaptant-se al reglament, explica que en una primera fase només es farien cinc

Aureli Bisbe, director general de Baqueira Beret: "L'actitud ecologista és elitista perquè es pensen que, de la muntanya, només en poden gaudir ells."

MARC VILA

remuntadors dels catorze previstos, i que la superfície edificable dels restaurants no seria mai tan gran com s'ha demanat perquè no la té ni l'estació actual.

Aureli Bisbe justifica l'ampliació de Vaquèira amb la necessitat de reconduir les activitats de muntanya a zones concretes: "Creiem que val la pena de canalitzar l'oci a la muntanya de manera que tothom en pugui gaudir. L'actitud ecologista és elitista perquè es pensen que, de la muntanya, només en poden gaudir ells".

L'alcalde del municipi de l'Alt Àneu, Joaquim Llena, ha manifestat que la proposta ecologista no els és útil, perquè el problema continuarà igual al Port de la Bonaiqua. Segons Llena, l'alternativa dels ecologistes és que, a les Valls de l'Alt Àneu, la gent hi visqui d'anar a buscar bolets, vendre farigola i melmelades: "Així no ens entendrem".

El projecte en mans de l'administració. Actualment el projecte d'ampliació de Vaquèira-Beret corre pels departaments de la Generalitat, que ha de donar-hi el vist-i-plau. Entre les parts del govern català que hi han de donar el sí definitiu hi ha la Comissió d'Urbanisme de Lleida que depèn del Departament d'Obres Públiques i Urbanisme i el de Medi Ambient, que és qui ha de donar la resposta afirmativa al projecte d'impacte ambiental.

L'estació d'esquí de Vaquèira espera el sí de l'administració abans

de l'estiu per a poder començar les obres d'ampliació. En una primera fase la inversió prevista seria de 5.000 milions (el total del cost del projecte voreja els 10.000 milions), que es destinarien a la construcció de quatre remuntadors, espais d'aparcament i una part de les pistes.

El total del projecte, que no té data d'acabament, segons fonts de l'estació, ocupa un 1% del municipi de l'Alt Àneu, val a dir: uns 186 hectàrees, entre pistes, garatges per a màquines i vials. Si el dictamen de l'administració fos afirmatiu, els directius de Baqueira Beret calculen que es podria esquivar al nou espai d'aquí a dos anys.

Per fer-se una idea aproximada, en xifres, del que significaria per a l'estació de Vaquèira-Beret la nova àrea esquiable, direm que podria augmentar de 150.000 a 200.000 esquiadors/dia que, sumats als 750.000 actuals, podrien arribar al milió. De les altres estacions del Pirineu, només el complex andorrà del Pas de la Casa té capacitat per a un milió de visitants/dia. En canvi, les estacions de la Molina i Massella, sumades, només poden atènyer mig milió de visitants/dia.

Les urbanitzacions són fonamentals en qualsevol inversió en els complexos turístics. Els diners que generen són un caramel que inversors, administracions locals i immobiliàries de cap manera no volen deixar perdre.

En aquest apartat les xifres també són diferents, segons que siguin

dels ecologistes, o de l'empresa i l'Ajuntament d'Alt Àneu. L'alcalde del municipi, Joaquim Llena (PSC-CC), vol deixar clar que la proposta de construir habitatges al municipi es basarà en l'ampliació de nuclis i mai en l'especulació o en la construcció de grans urbanitzacions. Com diu ell mateix: "No volem el model de creixement de la Cerdanya o de la Vall d'Aran; pensem que ho podem fer diferent".

Segons l'Ajuntament de l'Alt Àneu i d'acord amb les previsions, l'ampliació de Vaquèira, que arrencaria de Sorpe (prop de València d'Àneu, gràcies a la nova carretera que s'ha de fer entre Borèn i Sorpe), consistiria en uns 600 habitatges repartits en vuit nuclis, i en mil llits en establiments hotelers. Els pobles on es construirien aquests habitatges serien Sorpe, amb 230 apartaments, Borèn, amb 12 habitatges, Ós d'Isil i Isavarre, amb 30, Isil, amb 50 habitatges, Son, amb 40 cases, els Avets, amb 18 apartaments i la rehabilitació del poble d'Àneu. Aquestes xifres abasten el total de cases que es poden fer segons les noves normes subsidiàries aprovades pel consistori, però cal sumar-hi les cases actuals, que també es poden reformar.

Per l'alcalde de l'Alt Àneu el creixement a tocar de nuclis on actualment no hi ha pràcticament ningú n'afavoriria el renaixement. Actualment, a pobles com Isavarre, només hi viu una persona i a Borèn, només tres persones hi passen tot l'any. A Alòs d'Isil, només n'hi ha tretze.

Els ecologistes, en canvi, asseguren que hi ha prevista la construcció de més de 9.100 llits, i que les urbanitzacions seran força més importants que no les xifres que es donen avui, perquè es poden anar fent ampliacions de sòl urbà paral·lel a les poblacions, a base d'una simple requalificació del terreny o de modificar la normativa actual.

Les formacions ecologistes han fet iniciatives diverses per parar el projecte d'ampliació de Baqueira Beret. Així la Plataforma pel Desenvolupament Sostenible del Massís de Beret ha enviat una carta al

rei Joan Carles demanant-li el suport contra l'ampliació de Vaquèira per la vall d'Arreu. La plataforma també ha adreçat aquesta petició a la reina Sofia, al príncep Felip i al president del govern espanyol, José María Aznar, esquiadors assidus de l'estació de Vaquèira-Beret.

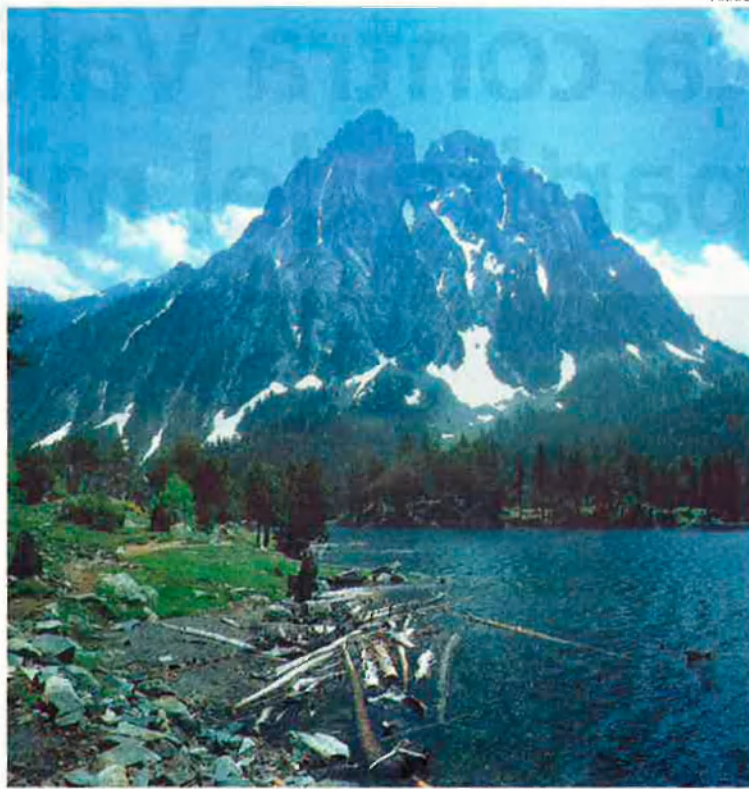
D'una altra banda, membres de l'organització ecologista Greenpeace van dur a terme fa uns quants dies una protesta contra l'ampliació de Baqueira a les oficines de la companyia d'assegurances Catalana Occidente. Aquesta companyia té el 72% del capital de l'estació d'esquí, el 12% és en mans de la Caixa i la resta és de petits accionistes, la majoria de la Vall d'Aran.

Les mobilitzacions tenien per fi de pressionar els directius de l'empresa d'assegurances perquè desestimessin el projecte d'ampliar l'estació cap a la vall d'Arreu. Les pancartes i els manifestos de Greenpeace duïen el títol "Catalana Occidente vol destruir el Pirineu".

El gran parc del Pirineu, una proposta paral·lela. Simultània al projecte d'ampliació de Vaquèira ha sorgit la proposta de crear un Gran Parc dels Pirineus feta per la Lliga per la Defensa del Patrimoni Natural (DEPANA), el Centre Excursionista de Catalunya i el Departament de Medi Ambient de la Generalitat.

El projecte tindria el punt de partida a l'actual Parc Nacional d'Aigüestortes, s'ampliaria cap a l'Aragó amb el Parc de Posets-Maladeta i vers França cap a l'àrea central del Pirineu francès. A la banda catalana la proposta és d'arribar fins a la vall de Montgarri, el Massís de Beret o Marimanya i la vora dreta de la vall del riu de la Bonaigua amb la Mata de València.

El fi del projecte és de crear una gran àrea de protecció que respecti la biodiversitat, bo i tenint també en compte els habitants de la zona. Antoni Carulla, vice-president de DEPANA, explica: "Allò que volem és que el Gran Parc del Pirineu no sigui només un espai de protecció de la natura, sinó un gran centre d'atracció turística que pugui donar feina als joves del Pirineu

Imatge de l'estany de sant Maurici, al Parc Nacional d'Aigüestortes. La proposta ecologista passa per la creació d'un gran Parc del Pirineu que s'estendria fins a l'Aragó i l'estat francès.

i reforci el desenvolupament d'aquesta zona". Segons Carulla, "la creació d'un espai que inclouria dos estats i dues autonomies de l'estat espanyol és ambiciosa, però creiem que és possible si hi ha voluntat política". L'alcalde de l'Alt Aneu, Joaquim Llana, també s'ha mostrat favorable a la proposta, i Baqueira Beret no s'hi oposa. La proposta vol establir unes bases que permetin de protegir un àmbit únic, perquè es tracta, segons els ecologistes, de la darrera reserva natural intacta del Pirineu.

Les raons que donen els ecologistes de la creació d'aquest espai és que cal crear un model de desenvolupament sostenible al Pirineu com a resposta sàvia a l'experiència dels models insostenibles de la costa i dels espais de muntanya que han seguit models de turisme de masses. La creació d'espais naturals protegits a final del segle XX és també una resposta necessària per a garantir que les peces més importants dels sistemes naturals i del paisatge es mantinguin i es converteixin, alhora, en l'eix del desenvolupament social i econòmic de l'indret.

Ara, la proposta de crear el Gran

Parc del Pirineu pot topar amb l'ampliació de l'estació de Vaquèira-Beret. Els ecologistes creuen que una de les principals dificultats per a tirar endavant el projecte pot ser l'ampliació del complex esquiuable, que podria afectar fins i tot la creació del Parc.

La construcció de noves urbanitzacions a gran altitud i l'explotació en massa de la muntanya són algunes de les principals dificultats que hi veuen els ecologistes, que es mostren, tanmateix, oberts a arribar a una proposta de consens. Greenpeace ja ha deixat clar que l'ampliació de Vaquèira no serà moneda de canvi de la construcció del nou Parc del Pirineu, i ha advertit que si la Generalitat donava el sí definitiu a l'estació d'esquí, els ecologistes podrien presentar un contenciós administratiu.

Ecologistes, ajuntaments i estació d'esquí ara es mantenen a l'expectativa de la decisió que prengui la Generalitat sobre el projecte d'ampliació de Vaquèira-Beret. Favorable al projecte o no, sí que serà decisiva per al futur d'aquest espai de l'Alt Pirineu Català.

Carles Pont